

VERSLAG VAN EEN DUITSLANDTOUR – februari 2018

Begin februari werkten we een eerste Duitslandtour af. Dat is het moment om een inschatting van de recente oogst op te maken. 2017 bracht voor de wijnbouwers een rollercoaster aan omstandigheden. De weercapriolen vergden het uiterste, zowel op het vlak van de zenuwen als talent. En op het einde van de rit was het bovendien geen jaar om er economisch op vooruit te gaan. Daarvoor lagen de rendementen te laag. “Dit is de kleinste oogst in de recente geschiedenis van het domein”, lieten ze bij Wittmann al weten. Maar de “natuurlijke” rendementsbeperkingen zoals de voorjaarsvorst en de zomerhagel heeft wel geleid tot wijnen met veel extract en expressie. Opvallend: de aciditeit is echt mooi aanwezig. Johannes Geil was zichtbaar gelukkig met de kwaliteit. “Op basis van wat nu op vat ligt, één van mijn mooiste oogsten ook. Kwalitatief gesproken.”

2017 begon rustig. De eerste maanden waren zeer droog, en na een koude januari kwam de lente (te) snel piepen. In april was er een vegetatieve voorsprong van maar liefst 2 weken. Het ging allemaal wat te vlug, want een koudegolf einde april bracht vernieling in de wijngaard. De vorst haalde in bepaalde regio's vernietigend uit. Wijnbouwers deden werkelijk alles om de temperaturen in de wijngaard boven het kritische punt te houden: kacheltjes, gras laag snoeien om geen koudelagen te krijgen, helikopters die de luchtlagen in beweging hielden, strobalen in brand steken,... Slapeloze nachten waren het. Op zich is dat geen drama voor de uiteindelijke kwaliteit van de wijn, integendeel. Maar het is niet fijn om in het begin van het seizoen al vast te stellen dat er minder wijn in de kelder zal liggen.

In mei werd het warm, en dat zomerse weer bleef lang aanhouden. In juli was het ronduit schitterend met droge omstandigheden en temperaturen rond de 30°. Af en toe was er een warmte-onweder, maar zonder grote schade. De waterhuishouding bleef zo op peil. De wijngaarden toonden een week voorsprong op het langjarige gemiddelde.

In augustus werd het allemaal wat onstabiel. De hoge temperaturen brachten meer en meer onweders. De rijpheid van de druiven ging er met rasse schreden op vooruit en een vroege oogst kondigde zich aan. Einde augustus kwam de catastrofe. In verschillende regio's vernielde zwaar onweer hele wijngaarden. Zwaar getroffen waren delen van Rheinhessen, Mosel, Rheingau,... En waar de wijngaard bespaard bleef van hagel, was de massale neerslag een probleem voor vroegrijpe soorten. Zo verloor Johannes Geil het grootste deel van zijn Frühburgunderdruiven omwille van deze neerslag. De druiven waren zo goed als rijp, en door de liters regen barstten ze open. Bij zijn vriend Philipp Wittmann was hagel in de Morsteinwijngaard een drama. Westhofen werd zwaar getroffen en de meeste wijnbouwers trokken na de hagel met de machine door de wijngaarden om snel de druiven binnen te halen. Philipp Wittmann zette echter een groot team in om alle beschadigde druiven te verwijderen. En dat was een juiste beslissing. Want na de hagelramp van einde augustus stabiliseerde het weer. Droog, normale temperaturen en koele nachten. De beschadigde druiven die nog bleven hangen droogden in en werden geoogst voor prachtige restzoete wijnen. De rijpheid van

de nog resterende druiven was perfect, en dit bij een mooie zuurgraad. Een nerveus jaar met lage opbrengsten, maar prachtige kwaliteiten. Zo zouden we 2017 kunnen samenvatten.

Er moet altijd plaats zijn voor nuance, en hieronder gaan we dieper in op de situatie per domein.

Onze 2017 tocht begon bij jong talent **Johannes Jülg (Pfalz)**. Als kersvers vader (voor de tweede keer) glunderde hij. Niet alleen omwille van de geboorte van zijn dochter, maar ook door wat er in het vat ligt. Voor Johannes was dit het vroegste jaar sinds hij wijnbouwer is. “We hebben geleerd uit vroegere warme jaren”. Op tijd oogsten om te hoge alcohol en een gebrek aan zuren te vermijden was het credo. De druiven waren tijdig fenolisch rijp, waardoor de alcohol voor de droge wijnen rond 12 à 12,5 zal draaien. De geproefde vatstalen waren alvast heel overtuigend. Daar waar de 2016 Rieslings bij Johannes eerder wit fruit en citrus toonden, merkten we in 2017 veeleer perzik, abrikoos en ananas. Dit gekoppeld aan sappige zuren en veel lengte. De Weissburgunders waren voor ons de echte pronkstukken: zowel de instap als de Kalkmergel was beresterk. Veel focus en veel “beet”. Prachtig spel ook met de houtlagering. Johannes heeft dit duidelijk onder de knie. De wil om een Bourgondische stijl na te streven werpt vruchten af. Qua rood kondigt 2016 zich aan als een heel elegante en frisse jaargang. Wijnen met diepte, maar net iets lichtvoetiger dan 2015.

Onze tocht ging verder naar **von Winning (Pfalz)**. 40 km noordwaarts. Dit historische domein is een ware speeltuin voor de Rieslingliefhebber. De talrijke eerste en grosse Lagen geven een indrukwekkende portofolio. Ze blijven bij von Winning niet op hun lauweren rusten en Andreas was maar al te fier om de nieuwigheden aan te kondigen. Eéntje was onmiddellijk visueel merkbaar. De oude kelder onder het restaurant is sinds kort gevuld met grote houten foeders. “Franse eik, maar tot vaten verwerkt door een tonnenmaker uit de Pfalz”. Het is vanaf heden de kelder van de eerste Lage wijnen. We proefden Paradiesgarten (precisie), Maushöhle (structuur), Herrgottsacker (ziltigheid), Reiterpfad (sappigheid) en Ölberg (intensiteit). Knappe reeks! Dat kon Andreas alleen maar beamen, en hij liet meteen ook weten dat deze wijnen tot in augustus sur lie zullen blijven. Een 4-tal maanden langer dan voorheen. Dit met het oog op nog meer structuur en inhoud. Maar de grootste wijziging is er voor de grosse Gewächse. In principe komen die uit in september volgend op de oogst. De GG's van 2017 zullen ten vroegste in maart 2019 uitkomen. Een keuze die uit kwalitatief oogpunt alleen maar is toe te juichen. Deze langere rusttijd op vat is iets wat meer en meer topdomeinen in Duitsland toepassen. GG's zijn wijnen met een grote toekomst, en tijd geven op vat geeft net dat tikkeltje meer rust en inhoud. De GG's die waren uitgegist konden we al proeven. Uiteraard zijn de beschrijvingen onder voorbehoud.

Grainhübel GG 2017: Veel sap, intens, geel fruit, mandarijn, pompelmoes.

Kalkofen GG 2017: wow! Veel spanning en sappigheid. Diep.

Kieselberg GG 2017: Rechttoe rechtaan stijl met elegantie.

Ungeheuer GG 2017: witte bloemen, structuur, sinaas en ziltigheid

Pechtstein GG 2017: grote dichtheid, subtiele sappigheid. Vuursteen.

Kirchenstück GG 2017: Groot jaar voor Kirchenstück. Kracht, toch elegant. Machtige wijn met enorme lengte. Top zuren.

Het geoogste volume ligt bij von Winning niet veel onder dat van 2016. “We hebben amper last gehad van voorjaarsvorst en de hagel heeft ons ook niet geschaad”, licht Andreas toe. Het was echter wel zaak tijdig te oogsten om de juiste balans rijpheid en aciditeit te hebben. Daar zijn ze bij von Winning absoluut in geslaagd. 2017 toont zich hier zeer beloftevol. Om onze goede samenwerking te vieren brengen we van 2017 een eigen vatselectie van de eerste Lage Reiterpfad uit die de naam “Fass 133” zal dragen. Daarover later meer.

Bij **Stefan Sander (Rheinhessen)** proefden we een mooie, evenwichtige collectie. Puntje extra voor de instap Weissburgunder. Een klein deel kreeg een houtlagering en het geheel toonde zich mooi vol en lang. Een stijl die in de top cuvée Weissburgunder Michelsberg nog werd uitvergroet. Knappe structuur met een fijne onderliggende frisheid.

Op slechts een kwartier rijden van Mettenheim ligt Gundheim, het dorp waar de jongste aanwinst uit ons gamma is gelegen. **Michäel Gutzler (Rheinhessen)** liet ons een knappe 2017 collectie proeven. In wit uiteraard, want voor rood is het nog veel te vroeg. In verschillende percelen heeft de hagel bij hem wel zwaar uitgehaald. In Westhofen kon hij zo maximaal de helft van normaal binnenhalen. “Maar wat in de kelder ligt, is prachtig”. Dat konden we vaststellen. De instap Weissburgunder heeft haast Bourgogne allures. De lichtvoetigheid werd prachtig gecounterd door diepte en structuur. Ook de Blanc de Noir was één en al plezier met grote zuiverheid. 2 vatstalen van Riesling GG kregen we al in het glas. Vooral de Riesling Liebfrauenstift Kichenstück GG 2017 was indrukwekkend. Werkelijk top, maar slechts 600l van geoogst. Voor de Riesling Morstein GG 2017 was het nog te vroeg. Die was nog helemaal gesloten. Qua jaargangen voor rood blijft het nog een tijdje bij 2015. En dat is geen straf, want dit is in alle opzichten een groot jaar voor Spätburgunder.

Bij **Weingut Wittmann (Rheinhessen)** treden we binnen in één van de beste Rieslingdomeinen wereldwijd. Voor Philipp zijn er geen compromissen, en geen enkele moeite is hem teveel om het allerbeste te bereiken. Zoals eerder in dit verslag aangegeven was deze moeite in 2017 zeer groot. Maar aan het einde van de rit zal Wittmann in 2017 een grootse reeks wijnen uitbrengen. Welliswaar bij verschillende wijnen in beperkte oplage. Vooral van Westhofener Riesling, Morstein GG 2017 en Brunnenhäuschen GG 2017 zullen merkkelijk minder flessen beschikbaar zijn. Eva Clüsserath leidde ons door de wijnen. Het begon al prachtig met de instapwijnen: Silvaner (subtiel, kruidig, finesse), Riesling “100 Hügel” (één van de mooiste versies totnogtoe met merkbaar meer geel fruit) en de ‘normale’ Riesling (wat een structuur: rijp en toch fris).

De Ortsweine gaven al een beetje aan welke richting het uiteindelijk met de GG’s zal uitgaan. De assemblages voor deze Ortsweine en voor de GG’s waren nog niet klaar, maar wat we van de Westhofener Riesling 2017 in het glas kregen was volledig van wat we mogen verwachten van de status van dit domein. Grote inhoud en lengte, met de typische focus en spanning. Iets meer sappigheid en geel fruit tegenover de 2016. Ook knap was de Ortswein Gundersheimer Riesling 2017. Een koelere stijl, maar met veel lengte. We kregen ook enkele Rieslings 2017 **van Eva Clüsserath (Mosel)** in het glas. Zoals steeds in deze prille fase niet altijd makkelijk te benaderen. Boeiend was het verschil van 2 vaten uit de Apotheke wijngaard te proeven. Beide vaten zijn bestemd voor Steinreich. Het ene vat komt van een hoog gelegen perceel waardoor frisheid en strakheid kwam bovenliggen. Het vat van het lager gelegen perceel toonde zich sappiger. Bijzonder mooi waren de restzoete Kabinett en Spätlese. “We hebben in 2017 zelfs een Beerenauslese gemaakt”, liet Eva weten. En dat was al even geleden op haar domein. 2017 in de Mosel: geen evident jaar, maar prachtig voor restzoet wegens knappe zuren én voldoende rijpheid.

“De hagel van Westhofen einde augustus was vlakbij, maar gelukkig werd Bechtheim gespaard. Enkel een flinke plas regen. Nefast voor de vroegrijpe soorten zoals Frühburgunder, maar het bleek uiteindelijk geen probleem voor Riesling en Spätburgunder”. Aan het woord is **Johannes Geil (Rheinhessen)**. Een kerel die we meer dan waarderen, en iemand die ook steeds zegt waarop het staat. Wanneer hij meldt dat 2017 kwalitatief één van zijn mooiste oogsten totnogtoe is, dan is dat niet om de verkoop van deze jaargang aan te zwengelen. Johannes is vakman in hart en nieren en één van de meest constante wijnmakers in ons gamma. Wat we van hem proefden uit 2017 schitterde allemaal: of nu Silvaner, Riesling of Weissburgunder. We merkten een mooie intensiteit zonder een teveel aan alcohol. Prachtige zuren en veel zuiverheid. Johannes laat zijn Ortsweine rusten tot in mei, zodat ze wat langer van vatrust kunnen profiteren. De eerste instapwijnen van 2017 zullen we al voorstellen tijdens de opendeur van maart in Merchtem.

Proeven bij **Eva Fricke (Rheingau)** is altijd boeiend. En haar verhaal van 2017 bevestigt wat we meermaals hoorden: mooie kwaliteit, maar weinig kwantiteit. De vorst vernietigde in Lorch in april reeds 25% van de jaargang, en hagel bracht nadien nog eens 30% schade in oa Kiedrich en Hattenheim. Uiteindelijk oogstte Eva zo weinig wijn in Lorch waardoor ze heeft beslist geen Ortswein Lorch voor export te voorzien. Spijtig voor ons, maar begrijpelijk. De stijl van Lorch is trouwens anders dan voorheen: meer op concentratie gericht. De lage rendementen hebben voor een meer “vettere” versie gezorgd. De wijnen die als Kiedrich en Elements (Eltville) op de markt zullen komen, zitten wel in de stijl van vorige jaren: fijne sappigheid en mooi spel tussen zuur en fruit. En dit in de typische “Eva” stijl: grote zuiverheid. Op zaterdag 9 juni organiseren we in onze winkel te Linden een “Eva Fricke & Julia Bertram” degustatie. Het is de enige dag dit jaar waar we van beide toptalenten quasi de volledige collectie laten proeven.

Voor onze laatste stop trokken we naar de **Ahr**. Uiteraard hier geen focus op de witte wijnen van 2017, wel op wat voor moois rood van 2016 er zal uitgebracht worden. 2016 was een zeer goed jaar voor Spätburgunder in de Ahr. Wijnen die zowel rijpheid als fraîcheur bezitten en dit in een zeer elegante stijl. Zeker niet breedgeschouderd, eerder dartel en speels. Bij **Adeneuer** waren we onder de indruk van de Spätburgunder N°2 2016 en de Spätburgunder “kleine Kammer” 2016 (tweede wijn uit zijn topwijngaard Gärkammer). Dit zijn wijnen die aan hun elegante stijl ook een prachtige diepte koppelen. Bij **Julia Bertram** was het eveneens raak: haar gehele 2016 collectie was één en al finesse. Haar instap (Handwerk) heeft bijvoorbeeld ‘maar’ 11,7 alcohol, maar op geen enkel moment mis je iets. Dit is Spätburgunder in de meest pure vorm. De vatstalen van haar cru’s waren veelbelovend en we kijken ernaar uit ze vanaf einde mei te kunnen aanbieden.